

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Carnales corporis, eiusque nitoris sunt solliciti, animæ autem incuriosi, spirituales oppositè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

ita profundè Deus inculpsit, vt nunquam pos-
 sit erari, & Spiritus S. his verbis indicauit: *In cogitationibus impij erit interrogatio.* Intus impius
 alit iudicem, propriam conscientiam, quæ per-
 petuo ab impio inquitur, interrogat, quando rem
 malam aggreditur. Hoc ipsum Apostolus locu-
 tus de Genibus expoluit: *Lex scripta in cordi-
 bus eorum inter se inuicem cogitationibus accusan-
 tibus, aut etiam defendentibus.* Quamobrem igitur
 legem illam dedit scriptam, quam homo for-
 tis extra se conspiceret, si intus illam gerebat
 inculpsit: Audi D. Augustin. *Manu formatoris
 nostri in ipsis cordibus nostris veritas scripsit: quod
 tibi non vis &c. oppositum est oculis eorum, quod
 in conscientia videre cogentur, dicens Scriptur-
 ra: In cogitationibus impij erit interrogatio, ubi
 interrogatio ibi lex.* Quot te inquietat interroga-
 tionibus conscientia, rem malam pataturus? Cur
 hoc agis? An non vides hoc tibi in tuum cedere
 detrimentum animæque damnationem? Hæc
 propositi non possent, nisi lex intus esset, quæ ti-
 bi quid malum quid iudicet sit bonum declararet. Sic
 se res habet (inquit ille): quod intus in corde legem
 habeant homines scriptam naturalem: attra-
 men quia communiter, foras egrediuntur, &
 hoc minus, quod in pectore later considerant,
 hoc omne studium eorum, quæ foris sunt, & o-
 culis patula in aliis perferuntur; conueniebat
 hanc illis legem opponere, vt illam parentes in-
 spicerent. Iterum D. Aug. *Quia homines appeten-
 tes ea, quæ foris sunt, etiam à seipsis exules facti
 sunt, data est etiam conscripta lex, non quia in cor-
 dibus scripta non erat, sed quia tu fugitiuus eras,
 cordis tui ab illo, qui vbiq; est comprehendis &
 ad te ipsum introreueraris.* Nullum acerbius ma-
 lo tormentum, quam si oculos suos deflectat, vt
 quæ intus sunt aspiciat, vnde & illos tantum-
 modo in ea quæ foris sunt, despectit. Statuatur
 igitur lex ista foris, omnibus pateat, vt saltem
 hoc illam modo conspiciat.

S. 8. Carnales corporis, eiusque vitioris sunt solliciti, anima autem inuisibilis: spirituales oppositè.

Nota secundò, cur cum toti illi sint in
 munditia & corporali vitore, animam
 suam negligant incuriosi. Nullus illis in
 curanda corporis munditia diligentior, vt nec
 vmbra sordium patiantur, nec in extremo digi-
 gili sui. Narrat D. Ma. c. id quod dicimus quod
 nunquam à lauando desisterent, dñm egre-

dientes, domum reuertere: Venientes à foris: mens
 mente assidebant, dñi gustato vno ferculo: aliud
 afferebatur. At in anima mundicie adeo erant
 incuriosi, vt nullum sit sterquilinum, nulli festi-
 tidius sepulchrum, prout illis Christus Dominus
 impropertavit. Magna calamitas, & illa est hæc
 mundus in occupat vniuersum. Duo genera ho-
 minum in illo distinguit Apostolus: spirituales
 illi, carnales alij hi curandis carnis rebus tantum-
 modo incumbunt, carnis studet deliciis, volupta-
 tibus, ornati, sanitate, luxuria, diuitiis. Illi vero
 solis spiritus animæque student bonis, putant
 se propterea, saluti spirituali, mentisque facultatibus.
 Dicunt illi valeat corpus, vestiatur, excipiat
 placide, sit d. spositum, sit ornatum, sit mundum,
 nihil illi ex omnibus desit desiderabilibus: quo-
 modolibet anima valeat, quid ad nos, dicunt hi
 sit anima sana, quietata, bene culta, emundata, cor-
 pus autem quomodolibet valeat, nihil curamus.

Oritur autem hoc discrimen (inquit D. Aug.)
 quod illi ea sola æstimet esse bona, quæ corpori
 quæ vitæ seruunt temporalia: *Hæc pars illius, an
 Ecclesiastes, & hoc ipsum asserit propheta, vt se-
 pe numero ponderat D. Chrysost. a. ex lectione
 de septuaginta quæ ipse sequitur. b. Æfirmaverunt
 hæc bona, quasi sanitate: Hæc vt bona iudicauerunt
 principiora. Hi vero, sola animæ bona, vt vult
 iudicat. En tibi carnales, totū rebus deliti deli-
 ciarū, sanitate, cultuq; corporis. Dives epulo-
 regina Iezabel, mulier illa meretricio mundo
 præfulgēs quæ Deus D. Ioa. monstrauit, spiritua-
 les autē atterde, quibus hoc vnicū est negotiū
 rebus spiritus & animæ conquirendis, nō maiō-
 ri cura illa quæ corporis sunt curat, ac si ad il-
 los hæc minime pertinerent; vnde & illud gerunt
 lacerū, inops, debite, despectum, mortifica-
 tum. Vnum mirare Franciscum, alterum perpe-
 de D. Dominicum &c. Apostolos intueri, nota
 qua cura non cura nutriant corpus, pulueribus
 obstrum, plagis horridum, fame consecrū, pau-
 perie maceratum. Vnde concinne D. Aug. illam
 exponit sententiam: *Vos autem non estis in carne,
 sed in spiritu. Quid ais Apollote sanctissime? Nō
 forte colites. aut mortuos alloqueris, qui extra
 mundum sunt & carnem? Nunquid Ap-
 stolus alloquitur eos, qui iam carnis deposuerunt
 pondus? pater omnibus quæd non cum illis qui
 Romæ agebat, litteras daret. Quæ igitur ratione
 illis an: Vos autem non estis in carne, sed in spiritu
 In te esse aliquid, est eius curā habere. Sic aliter
 loquens Dñe, esto in illo, quod tibi dico, Dñe
 sis hic: Optime dicit, quod viri iusti non sunt in
 carne, quia eius curam nō persequuntur, nihil illi
 refert,**

refert, si infirma sit, si debilis, si lacera, si languida vulneribus. Non estis in carne. Verumtamen in spiritu sit. Sed in spiritu, hac omnis eorum perpetua sollicitudo, ut mundus sit, integer, robustus, virtutibus ornatus, gratia confortatus, nulla fuligine, nulla peccatorum macula confusa.

11. dicitur: Die quodam sponsum suum inuitat, ut bo foras egreffiantur: a. Vera dilecte mi, egrediamur in agrum &c. mane surgamus ad vineas, videmus si floruit vinea. Siste vocem sille gradus electa Dei sponsa, quid ais paulo superius dixerat, quod nullam vinearum curam habuerat, omnino neglexerat. b. Vineam meam non custodivi. Si vineam tuam focors neglexisti propalam est, quod tibus spinis que redudabit, palmis que sunt in incompotui, eo vero sponsum tuum inuitat, quid est aliud, quam velle, ut stupidam tuam videat ipse focordian? Ne ceisces inquit

Orig. Jædo sensibus deliriam, ut illa ipsa contendat, ducatque sponsum ubi suam videat sponsus ignoram. Scito tinas sponsa fuisse vineas, corporis & animæ, exteriorem, & interiori non sponsa sponsum ad vineam corporis inuitat exteriori: notit enim à sponso hanc parui

assimari, sed ad animæ vineam allicit interiori: hanc tam diligenti coluerat studio, hanc floridæ adeo fructiferam que reddiderat, ut sponsum præputa foret oculos, corporis autem erat vinea cuius curam neglexerat, etenim Dei sponsa hanc nime curat: parui refert quomodo se corpus habeat, valeat ut potest, animæ vero curâ agit: hæc est enim vinea, quæ diuinus ille sponsus delectatur. Et hoc quoque considerare licebit in electis: attende quam parua illos cura premat, citi potus, vestitus, quam parum corpori consulat, quam segnerè eius prospiciant compositioni: ut ex eorum gestis conspicuum est. Hæc prima eorum sollicitudo, curam animæ suscipere: hæc etenim ea est, quam Deus attendit, in quam suos delegit oculos, ut Apostolus Petrus ait, mulieres allocutus eisque adhortatus, ut animæ potius quam corporis rationibus prospicerent, quo Deo satisfaciant: *Ascendit cordis homo &c. Qui est in conspectu Dei locus les.* Hoc vitiorum est negotium spirituum.

Ego loquitur D. Chryso.) nihil adeo à te quæro sicut illud, quod in noui te nullatenus facturum, quanto libet te ad hoc exhorret. Quod autem à te requiro res est rationi maxime consentanea. Dico, ut corpori provideas, si eleganter compositus, mundus, comedas, ut illud suffulcias, eius conplere valetudinem: at animæ tæc ac

obluiscatis, & ad minus tantâ eius quanta corporis gere sollicitudinem. Satis parui in hoc à te flagitio inquit ille. Satis parui à te despecerem, si tibi diceret, tantum de capite, quantum de planta pedis esto sollicitus: tantum de gemmarum firmio, quantum de straminea tua cucurra, tantum de filia nobili, domus herede, quantum de vili mancipio, quod eras foras eliminabis. Ergone credâ, quod ex tantis curis, quibus circa corporis cultum occuparis, ne vna quidem animæ negotiû, cultumque tuearis? Ex tor vicibus, quibus mundum vis indusum permutare, vel menta tuæ mappas, lectiue linteamina in corporis delicias, ne vel semel de anima cogites emundandâ? Num conuenit quærit D. August.) ut corpori tuo curata velis optima, nihil deficiat, nec desit vel minimum, animæ vero tuæ de nullo provideas? Sic D. Avg. *homines negligunt vitam suam, ut velim habere de malum, nisi ipsam villam emis? Bonam quærit. Vxo. verbis. rem vis ducere bonum eligit. Filios tibi vis nasci? Domini Bonus optas. Caligas locos non vis malas? vitam Tom. 10. amas malum. Quid te efficit vita tua, quam solam vis habere malam; ut inter omnia bona tua, sola anima tua sit mala?*

D. Audiamus Chryso. de hoc subtiliter disputantem de cura dilecti permagna, quæ corporis cultui laboramus, cum eius nequeamus corrigere defectus, vices, nigredinè, indebitâ compositionè, aliasque imperfectiones, nisi illas ad summum latius contegendo ad hoc tamen tanta sollicitudo. Porro ad animæ pulchritudinem curandâ, vltima est cura, cuius tamen defectus nedum contegimus sed realiter auferimus, adeoque reddimus venustâ, ut Cantor psalmorum dicit *conspice rex decorè tuum &c.* Quid ageret mulier turpis, si pulchram se adeo posset recedere, ut regis ad se & aliorum tralere. oculos; quam diligens, quam sedula foret, quibus non mediis, ut hæc assequeretur corporis elegantiam, vteretur? Hæc tueris, animæ pulchritudine eam esse, quæ procuranda sit, est enim perpetua, alia vero pulchritudo, cultus, corporisque conpositio. Fallax est & quæ deficiat, dū illa maxime indiges ubique est necessaria. Fallax gratia & vana est pulchri vdo. His convenienter explicat D. Chrysol. *alld Aggæ: Magna erit gloria domus istius nouissima, plusquam prima. Nemo dubitat, quin primum fiat organizatio, corporisque formatio quæ animæ creatio, hæc est vltima, illa vero prima, q. d. Igitur: honorabilior: in aouisq, ponderis erit gloria domus huius nouissima: timorū animæ quæ prima: scilicet corporis provide n agis animæ quàm corporis est, tæcâ pulchritudo. In eadem*

Ho. 12. in Gen 3. & vispera. vita mo. nass.

III. Curat. præpostera. Li. de re. par. dappi. Tom. 5. pag. 400. Divvs. Chry. Tom. 5. Provs. 31. 30. Aggæ. 2. 10.

IV. de hac doctrina fundat prefatus doctor discrimen quod est inter defectus corporis & animæ, quò nos horretur efficacius huius potius quàm illius, defectibus studeamus reparandis.

D. CH. Quantumlibet inquit, corporis defectus contingunt, reparari tamen possunt minime: animæ verò totaliter refarcimur. Et ratio huius est: quia hoc æstimandum est quod est perpetuum, corporis defectuum reparatio, minoris est momenti: quia quodcumque ex eis restauratur, cito evanescit. Et necessarium est quotidie corpori cerullas apponere, oculos componere, faciem curare, & quicquid in toto corpore latet imperfectum, ut venustum appareat, & totum hoc & quicquid naturale est deficit in momento.

D. CH. Loquatur D. Chrystostomus. Et citius evolat quam in ellixeris dater oris uniuersus. Et quid sibi est mirantibus oculis? quid oculis tectis naribus? quid ore calatur gratis? & malis purpureis? Certe nihil aliud quam effuso incristatum sepulchrum esse dixit bonam corporis formam, modo exalte cognosces, quàm diuersis oppleta est imus sordibus.

Divus CHR. Anima verò pulchritudo quàm pura, quàm magna, quàm secura: Dissertit D. Chrystostomus de corporum doctibus gloria donatorum; quia ex illis faciunt coniecturam, pulchritudo animæ quanta sit liquido innotescent: *ut terra, calum, & aqua ignis, lapidibus stelle sunt speciosiores, & viderem potius quam violas, aut rosis, aut quoscumque flores terra admiramus* &c. Deridicula videntur, quæcumque exempla ex rebus crassis & visibilibus desumpserimus, usque adeo tenuiter delineantur in comparabiles animæ dotes, & venustatem. Cum igitur talis sit tamque pura animæ pulchritudo, & ea quæ corporis adeo fallax & instabilis, talis est hæc nostra miseria, quòd in illa & corporis cultu nullam non opponamus sollicitudinem, ac animæ negligimus, sic ut nihil magis, venustatem. Prosequitur hoc argumentum D. Chrystostomus & huius occasione factum enarrat cuiusdam philosophi factum. Hic domum ingressus artificiosè habetaram, antas scilicet, tapetibus vasariis ornatas, pavimentum aureis istra:um Attalicis, appetens expropterea, ad domum dominum conuersus in facie eius expropterea. Admirantibus cunctis respondit. Ne miremini, nihil enim hac in domo conspicio sordidum, nihil incompolitum, præter domus Dominum. Ignoscat mihi Deus, heu in quantum hoc domibus contingeret, ut illas ingressi, si Deus gratiam nobis largiretur videndi conscientias animarumque domesticorum, qualem concessit S. Catharinæ Senensi, locum non inuenire.

mus ipsis animabus sordidiores: cum enim multorum hæc sit summa sollicitudo, quatenus in eorum domibus & cubiculis, & in corporibus, omnia munda sunt ornata, rite composita, solam habent animam ut equorum stabulum foetus, horridum, & cum tanto labore completantur corporis bona, nec semel eorum quæ pauperis sunt animæ, recordantur.

§. 9. Dicentes: quare Discipuli tui &c. Optimum lingue epizetum: animal inquinatum, plenum veneno mortifero, comburentur ut ignis inferni.

Perpende tertio, Phariseorum astutiam: qui quo Christum perdat, euer aut eueruent, eiusque scholam demoliantur, non machatis, non gladiis, non lanceis, non arcibus, alijue armis, quàm lingua viturur: hæc etenim vitia plus cæteris omnibus vitum peccatis ceteris sanctissimum. Data opera de hac agit D. Iacobus, & quatuor inter alias scribit propositiones. Prima: soli Deo conuenit linguam refricare: *Linguam nullus hominum domare potest, de lingua* Quis merito mirabitur: ait, quod equis itena quæ in incinibus indomitibus quibus illos nobis si lingua pedimus: & vela nauibus maioribus hoc in mari appendimus, quibus illas naues huc illucque dirigunt quæ cum sint ut castra portatilia, quæ a vento mouentur, illas quocumque voluerint, inflectunt. *Linguam autem nullus hominum domare potest.* Locum hunc expendit D. Augustinus, & ait: quod his verbis D. Iacobus intendat nos grandientes reddere & timorosos: hæc vna sit præ cæteris continua ad Deum oratio, ut linguam nostram refrenet, domet, cohibeatque: *Hæc ubi dixit, ut ad domandum linguam, diuina gratia possumus, etiam auxilium.* Nec diem elabi nobis sinamus, inquit D. Gregorius, in qua hanc ad Deum non effundamus orationem: *Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantie labijs meis.* Nō frustra Deus nobis indidit linguam (inquit D. Gregorius) est etenim necessaria, sed esse debet ut curas inter inimicos, quæ portas habeat sedulo custoditas: quod si aliquid necessarium intrare debeat aut exire sit ceteris quis exeat, quis intro examinetur. Idcirco tamque dicit Spiritus Sanctus: *Sicut urbs patens, & a suis murorum amictu, ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.* Urget necessitas, ut custodia statuatur fidelis, & impiorum sollicitudo: *Ori tuo face officium & sermō;* & hoc tanta diligentia, cum pauca etiam